

**Житомирський
державний
університет імені
Івана Франка**

**Тернопільський
національний
педагогічний
університет імені
Володимира
Гнатюка**

**Київський
столичний
університет імені
Бориса Грінченка**

Littera Scripta Manet:

**Нові тенденції у перекладознавстві,
філології та лінгводидактиці у контексті
глобалізаційних процесів**

**Матеріали 3-ї Всеукраїнської науково-практичної
конференції здобувачів та молодих учених**

Житомирський державний університет імені Івана Франка,
5 листопада 2025 року

Житомир 2025

УДК 81'255:81'42:001.891

Н-76

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Житомирського державного університету
імені Івана Франка від «28» листопада 2025 року,
протокол № 22*

Рецензенти:

Антонюк Н. М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, доцент кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Могельницька Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя Державного університету «Житомирська політехніка»;

Соловйова Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Littera Scripta Manet : зб. наук. пр. за матеріалами 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів та молодих учених "**Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів**" / за ред. Полховської М. В., Борисенко Н.Д., Мосієнко О. В., Лисецької Ю. В. Житомир : ЖДУ ім. Івана Франка, 2025. Вип. 11. 406 с.

Збірник містить матеріали доповідей учасників 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених «Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів», яка відбулася 5 листопада 2025 року в Житомирському державному університеті імені Івана Франка в межах відзначення Міжнародного дня науки. Теми доповідей охоплюють лінгвістичну, перекладознавчу та лінгводидактичну галузі.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За достовірність фактів, цитат,

власних імен, посилань на наукові та літературні джерела, інші відомості відповідають автори публікації.

Думка редакції може не збігатися з думкою авторів.

©Колектив авторів,2025

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2025

92. Охота Ю. В. Тактики перекладу як важливі поняття у сфері сучасного перекладознавства	262
93. Панфілова О. С. Відтворення етичних концептів в українському перекладі роману Айн Ренд «Атлант розправив плечі»	266
94. Паньків І. В. Формування лексичної компетентності учнів старших класів з використанням інтерактивних методів навчання	268
95. Пернікуза А. О. Негативний вплив соціальних мереж у процесі навчання іноземних мов в умовах сьогодення	270
96. Перчишин А. Р. Інтертекстуальність в художній прозі	273
97. Петришин Ю. А. Task-based language teaching in EFL instruction	275
98. Петровська О. О. Legal Translation as a Tool for the Protection of Animal Rights	277
99. Пінчук Ю. В. Прикладні аспекти та сучасні тенденції досліджень у сфері комунікативної лінгвістики	280
100. Піонтковська Я. В. Сучасні тенденції та труднощі перекладу художньої літератури	283
101. Погрібна Н. І. Translation of Military Jargon	286
102. Пожичкевич К. Р. Використання штучного інтелекту у вивченні англійської мови	289
103. Проботюк А. Особливості відтворення культурно маркованої лексики та ідіом в українському перекладі роману Джулії Квін «Герцог і я»	293
104. Пташник І. В. Історія розвитку юридичного перекладу	296
105. Пустовойт Є. М. Лінгвокультурний аспект перекладу реалій фентезійного світу українською мовою (на матеріалі трилогії Дж. Р. Р. Толкіна “Володар Перснів”)	298
106. Рибай С. І. До питання про переклад як вагомий інструмент декодування імпералістичних прагнень	301
107. Рудик Д. М. Використання Instagram як інструменту розвитку мовленнєвих умінь у старшій школі	304
108. Салій О. О. Особливості застосування лексико-граматичних трансформацій у перекладі роману «Червоні лубутени»	308
109. Салійчук Є. С. Відтворення емотивно-експресивної лексики в українському перекладі англійських телесеріалів	311
110. Сахневич К. А. Мова як носій ідеології: особливості відтворення стилю Джорджа Орвелла українською	314
111. Сервило Г. А. Культурні аспекти та переклад мовних особливостей роману «Макова війна» Ребекки Кван	316
112. Слівінська В. С. Методика формування німецькомовної граматичної компетентності учнів старших класів ЗЗСО (на прикладі німецьких прийменників)	319
113. Сміюн О. Мовні стратегії формування образу України в англійському медіадискурсі	322

здатності впливати на свідомість людини. Переклад романів Дж. Орвелла допомагає осмислити універсальні проблеми влади, свободи, тенденцій суспільства та мови як інструменту впливу на людей.

Література

1. Ажнюк Б. Мовна ідеологія: соціолінгвістичний зміст концепту. Мовознавство. 2024. №1. С. 3-17. URL: <https://doi.org/10.33190/0027-2833-334-2024-1-001> (Дата звернення: 09.10.2025).
2. Лютий Т. В. Мова та ідеологія. МАГІСТЕРІУМ. Історико-філософські студії. 2016. Вип.65. С. 14-22.
3. Косович О. В. Мова та національна ідентичність: монографія. Тернопіль, 2019. 203 с.
4. Venuti L. The Translator's Invisibility: A History of Translation. London: Routledge, 2008. 336 p.

Сервило Г. А.
гр. змАУП-21
Тернопільський національний педагогічний університет імені
Володимира Гнатюк
Наук. Керівний – к. філос. н. доцент Кравець С. В.

КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРЕКЛАД МОВНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОМАНУ «МАКОВА ВІЙНА» РЕБЕККИ КВАН

Вступ. Роман «Макова війна» (The Poppy War) авторки Ребекки. Ф. Кван є визначним літературним твором сучасності, що поєднує історичні, міфологічні та фентезійні елементи. Важливим аспектом твору є його мовні особливості, зокрема використання китайських власних назв, термінів та особливостей синтаксису. Дослідження цих аспектів дозволяє глибше зрозуміти роман та його вплив на читачів.

Мета. Метою нашого дослідження є глибокий аналіз роману «Макова війна» з точки зору його культурного аспекту

Основна частина. Хоча сам роман є фентезійним, значна його частина базується саме на історії Китаю. Події роману відбуваються у вигаданій країні Імперія Нікань. Вона за своєю військовою та політичною структурою чітко відображає китайські традиції. Зокрема, у книзі присутня карта держав, які фігурують у романі. Читач може побачити паралелі з реальним світом: імперія Нікань – це альянс на Китай, острівна країна поруч під назвою Федерація Мугень скопійована з Японії, а острів Спір найбільше нагадує Тайвань.

Беручи до уваги загальну теорію перекладу, головним його завданням, як особливого виду міжкультурної комунікації, є стирання міжкультурних кордонів. З цього можна зробити висновок, що до основних та обов'язкових навичок перекладача відноситься його міжкультурна обізнаність. Питання міжкультурної різниці між різними мовами не можна недооцінювати. [5]

Оскільки китайська культура є провідним елементом роману, його текст насичений різноманітними культурними реаліями цієї країни. Мабуть перше, що помічає читач – це власні назви: імена персонажів чи географічні об'єкти. В оригінальному тексті англійською мовою вони відтворені за допомогою латинкової системи пін'їнь. В українському ж варіанті перекладач використовує метод транскрипції. Транскрибування – це процес перетворення мовного звуку у писемну форму. Це означає, що при транскрибуванні мовного звуку фонетичний запис переводиться у письмовий запис [3]. Найяскравішим прикладом такого відтворення імен є саме головна героїня твору Фан Жунінь (Жинь). В англійському тексті її ім'я звучить як Fang Runin (Rin). На перший погляд може здатися, що це два різних імені. Та насправді – переклад правильний. З англійської мови, китайський склад «гі» українською слід відтворювати складом «жи». Імперією Нікань править імератриця, більш відома як Зміївна. Це дуже вдалий переклад імені Vipress. Переклад влучний тим, що він зберігає смислове навантаження оригіналу і також у читача одразу виникають асоціації з персонажами українського фольклору. Основна частина подій книги розгортається у столиці Нікані – Сінегарді, в оригіналі «Sineward». Для перекладу цієї власної назви було використано метод транслітерації – слово англійською

мовою повністю відтворене системою письма української мови [2]. Це стосується і інших власних назв.

Оскільки військова тематика є провідною у творі, текст насичений різноманітними реаліями, які стосуються цієї сфери [2]. Імперські війська називаються «Міліцією», англійською «Militia». Якщо слідувати методам М. Шрайбера [4], то для відтворення українською мовою назви цього військового угруповання було використано метод адаптації. Це було зроблено для того, аби український читач краще розумів військовий устрій.

Так як події роману розгортаються у час жорстокої війни, текст перенасичений жорстокою та емоційною лексикою, що у всій красі відображає жорстокість воєнних дій. Розглянемо декілька прикладів:

Англ: «Nothing human moved. The only sounds in the city were wind rustling through debris, the buzzing of flies, and the squawking of carrion birds.» [3, с.360].

Укр: «Ніщо людське не рухалося. Єдиними звуками в місті було завивання вітру в руїнах, дзижчання мух та крики стерв'ятників.» [1, с.385].

Даний приклад гарно передає атмосферу війни і які жахіття вона по собі залишає.

Англ: «Well, fuck the heavenly order of things. If getting married to a gross old man was her preordained role on this earth, then Rin was determined to rewrite it.» [3, с. 18]

Укр: «Ну а що, офігенно божественний порядок. Якщо заміжжся за грубим стариганом і є її написаною роллю на цій землі, то Жинь намірилася її переписати.» [1, с.16] В оригінальному тексті присутня нецензурна лексика, яка використана для відтворення сильного обурення. В українському ж варіанті, слово «офігенно» дещо пом'якшує тональність оригіналу.

Висновок. Роман «Макова війна» є багатогранним твором, що поєднує історичний реалізм із фантастичними елементами, тому він викликає інтерес як серед любителів історичної літератури, так і серед прихильників фентезі. Переклад мовних особливостей роману є викликом, що потребує ретельного підходу для збереження як змісту, так і атмосфери твору.

Література

1. Ребекка Кван. Макова Війна. Видавництво Жорж, 2022, 492 с.
2. Goodspeed E.J. (2015). Problems of New Testament Translation. Chicago: Univ. Chicago Press.
3. R. F. Kuang, The Poppy War. Harper Voyager, 2018, 530 p.
4. S. Schreiber M. Übersetzungstypen und Übersetzungsverfahren. Tübingen : Stauffenburg Verlag, 2006. S. 151–154.
5. Witte H. Die kulturkompetenz des translators. Tübingen : Stauffenburg Verlag Brigitte Narr GmbH, 2007. 235 p.

Слівінська В.С.
гр. мСОНМ-21
Тернопільський національний педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка
Наук. керівник – к.ф.н, доцент Вирста Н.Б.

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ ЗЗСО (НА ПРИКЛАДІ НІМЕЦЬКИХ ПРИЙМЕННИКІВ)

Сьогодні головна мета сучасної освіти досить багатогранна, адже це не лише передача знань, а й формування компетентного та кваліфікованого учня, який має високий рівень оволодіння всіма мовними навичками та вільно використовує іноземну мову в різних мовленнєвих ситуаціях.

Методика викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах займає важливе місце у системі освіти. Це комплексна наука, яка охоплює не лише навчальні методи, але й прийоми, технології, принципи та організаційні форми навчання.

Одним із ключових завдань у сучасному викладанні іноземних мов є розвиток граматичної компетентності, що означає вміння правильно використовувати граматичні структури в усній та писемній мові.

О. Полінок розглядає граматичну компетентність «як складне утворення, що містить низку структурних компонентів: знання, уміння й навички,